RAADSVOORSTEL

ONDERWERP
Herijking van het minimabeleid; Verordening individuele inkomenstoeslag Twenterand 2025

BESLISPUNTEN
1 Kennis te nemen van het advies van de Adviesraad Sociaal Domein.
2 De Verordening individuele inkomenstoeslag Twenterand 2025 vast te stellen.
3 De op 30 juni 2015 vastgestelde Verordening Meedoen gemeente Twenterand op 1 januari 2025 in te trekken.

INLEIDING
Bestaanszekerheid is momenteel één van de grote opgaven in Nederland. Ook in Twenterand wordt dagelijks gewerkt aan dit thema en met de Integrale Beleidsnota sociaal domein zijn beleidslijnen uitgezet om tot verbetering te komen (zie IBN). In de IBN is de koers Economisch sterk met een sociaal kloppend hart voor het sociaal domein ook nader uitgewerkt. Bestaanszekerheid is een breed begrip betekent dat inwoners voldoende inkomen hebben om te voorzien in hun vaste basale behoeften (wonen, eten en zorg) in een veilige omgeving.

Het betekent ook dat inwoners op een aanvaardbaar niveau mee kunnen doen aan de samenleving. Primair wordt dit gerealiseerd door het verwerven van inkomen (primair via werk) en daarnaast door adequate voorzieningen, zowel vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid als inzet (zoals regelingen en inzet voor schulden via Meldpunt Geldzorgen, Stadsbank) als door het voorliggend veld, waarin diverse vrijwilligersorganisatie uitermate waardevol werk doen.

Ons kader is bovendien mede ingegeven door het coalitieakkoord 2022-2026 ”In elke kern voor elkaar!” waarin naast optimalisering van de schuldhulpverlening is meegegeven “Van de organisaties die een deel van de uitvoering van ons minimabeleid doen, zoals Leergeld, SUN, Manna enz. vragen we om sober en doelmatig met de beschikbare middelen om te gaan. Middelen die over zijn, worden gereserveerd.

In ons minimabeleid gaan we de overlap die gesignaleerd is tussen instellingen onderling in het rekenkameronderzoek eruit halen.” Hiermee is het kader dat we optimaliseren, herijken binnen de middelen die beschikbaar zijn vanuit gemeentebegroting en rijk. Er ligt geen bezuinigingsopdracht gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep. Wel moeten we als gemeente letten op onze uitgaven, mede gezien zorgelijke meerjarenperspectief. Echter investeren in onze minima en schulden voorkomt ook veel ergere problematiek en geeft gezinnen een basis om te gaan werken om meer op eigen kracht, meer zelfredzaam te worden. Zelfredzaamheid is prioriteit in ons sociaal beleid. In het brede pallet van armoedebeleid ziet dit collegevoorstel toe op met name het optimaliseren van regelingen.

Specifiek zijn er twee aanleidingen voor het herijken van ons minimabeleid, te weten:

a. het Rekenkameronderzoek van 2022 betreffende het minimabeleid (zie bijlage);
b. de ingetrokken moties M34-2024 en M35-2024, onder toezegging van de portefeuillehouder dat dit in de nieuwe herijking van het minimabeleid terugkomt.

Ad a.
De Rekenkamer West-Twente heeft in 2021 en 2022 onderzoek gedaan naar het minimabeleid in de gemeente Twenterand. Het onderzoek heeft zich toegespitst op de gehele breedte van het

minimabeleid. Eén van de belangrijkste bevindingen was dat er overlap was tussen verschillende regelingen. Het gaat dan om het Schoolpakket, het Jeugd- en Volwassenfonds Sport en Cultuur, de Meedoenregeling en voorzieningen die Stichting Leergeld Twenterand aan jongeren verstrekt. De kans bestaat dat Twenteranders niet weten waar ze moeten zijn of op twee plekken voor hetzelfde een aanvraag indienen.

Dit raadsvoorstel lost de overlap op door het intrekken van de Verordening Meedoen gemeente Twenterand, de Beleidsregels Schoolpakket Gemeente Twenterand, de Beleidsregels Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds Gemeente Twenterand. Daarnaast wordt de wettelijke verplichte Verordening individuele inkomenstoeslag zodanig opgetuigd dat kinderen en volwassenen kunnen blijven meedoen aan onze samenleving. Bovendien wordt het minimabeleid nu transparanter en verwachten we dat het niet-gebruik van minimaregelingen zal afnemen.

De grootste overlap zitten in verstrekkingen uit de Beleidsregels Schoolpakket en de voorzieningen die de St. Leergeld Twenterand verstrekt. In de kern verstrekt de St. Leergeld hetzelfde als het Schoolpakket, met uitzondering van het gegeven dat de St. Leergeld geen directe financiële bijdrage verstrekt aan betrokkenen (maar wel voorzieningen, zoals fietsen en laptops, voor meer informatie zie: Aanvraag mogelijkheden (leergeldtwenterand.nl).

Ad b.
Tijdens de raadsvergadering van 16 juli 2024 zijn de moties M34-2024 en M35-2024 behandeld. Motie M34 ging over wijzigingen van de vergoedingen binnen het minimabeleid door middel van het instellen van indexaties. Motie M35 ging in de kern over de wijziging van de inkomensnorm voor minimaregeling. Gesteld werd dat de norm van 110 % naar 120 % van de bijstandsnorm diende te worden verhoogd. In het debat van 16 juli 2024 heeft de portefeuillehouder aangegeven dat de deze beide moties meegenomen zullen worden in de herijking van het minimabeleid. De strekking van de beide moties is verwerkt in de nieuwe Verordening individuele inkomenstoeslag. De inkomensnorm wordt 120 % en de bedragen (zie hiervoor artikel 5) zijn behoorlijk opgehoogd, waardoor jaarlijks indexeren niet nodig is.

Uitgangspunten
Belangrijke uitgangspunten bij de herijking van het ons minimabeleid zijn:

- Het is nadrukkelijk geen bezuinigingsopgave, de doelstelling is om wijzigingen budgetneutraal in te voeren.
- De focus van het minimabeleid is en blijft dat alle Twenteranders met een kleine beurs kunnen blijven meedoen.
- We willen het niet-gebruik laten afnemen door een transparanter en duidelijker minimabeleid te creëren.
- Het nieuwe minimabeleid moet uitvoeringsvriendelijk zijn voor onze (inkomens)consulenten en de aanvraag dient makkelijk ingevuld te kunnen worden door onze inwoners.

Duiding situatie voor Twenteranders (hoe ziet het er nu concreet uit, voor een Twenterands gezin met twee kinderen een van 9 jaar en een van 15 jaar)

Huidige situatie (nu)

Een Twenterands gezin met twee kinderen met een inkomen op bijstandsniveau langer dan 3 jaar kan op dit moment de volgende gemeentelijke inkomensondersteunende maatregelen aanvragen:

- Meedoenregeling (voorzieningen mee te doen aan de Twenterandse samenleving, zoals bijvoorbeeld een dagje Avonturenpark), € 400.
- Schoolpakket; financiële bijdrage € 365
- Jeugdsportfonds € 500 (voor twee kinderen)

- Volwassenfonds € 500 (voor twee volwassenen)
- Aanvraag IIT; € 616,77

Totale financiële bijdrage € 2381,77

Voorgestelde situatie

- Jeugdsportfonds € 500
- Volwassenfonds € 500
- Aanvraag IIT; € 1000
- Bijdrage voor schoolactiviteiten kunnen aangevraagd worden via St. Leergeld Twenterand

Totale financiële bijdrage € 2000 en andere zaken kunnen via o.a. St. Leergeld Twenterand worden aangevraagd, zoals laptops, fietsen en excursiegelden.

De conceptverordening, conceptbeleidsregels en het voornemen intrekken regelingen minimabeleid hebben tot en met 6 november 2024 voor een inspraakprocedure ter inzage gelegen. Ook is er advies gevraagd aan de Adviesraad Sociaal Domein.

Er zijn geen zienswijzen naar voren gebracht. De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 7 november zijn advies uitgebracht en is positief over de voorgestelde verordening, beleidsregels en het intrekken van de diverse minimaregelingen.

Na de vaststelling van de verordening door uw raad, stelt ons college de Beleidsregels individuele inkomenstoeslag Twenterand 2025 vast.

BEOOGD EFFECT

Met de voorgestelde wijzigingen beogen we een gebalanceerd, toekomstbestendig en gewogen minimabeleid te hebben, dat bovendien in lijn is met de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026 en uw collegeakkoord 2022-2026. De wijzigingen dragen bij aan de doelenboom Sociale Zaken en hebben als kerndoel dat alle Twenteranders met een kleine beurs kunnen blijven meedoen aan onze samenleving.

ARGUMENTEN

1.1 *De Adviesraad Sociaal Domein heeft een positief advies uitgebracht over de verordening en beleidsregels IIT en de voorgenomen intrekking van de minimaregelingen*
De Adviesraad Sociaal Domein heeft een schriftelijk en gemotiveerd advies uitgebracht. De adviesraad geeft het volgende in zijn schrijven aan:

> De herijking heeft o.a. de bedoeling dat het niet-gebruik van Twenterandse minimaregelingen vermindert. Eerdere beleidsregels worden ingetrokken en de individuele inkomenstoeslag wordt aangepast. Eerder onderzoek toonde een overlap tussen het Schoolpakket, het Jeugd- en Volwassenfonds Sport en Cultuur, de Meedoenregeling en voorzieningen die Stichting Leergeld Twenterand. Het schoolpakket en de meedoenregeling worden afgeschaft. Deze vereenvoudiging lijkt een verbetering
>
> Concluderend vindt de adviesraad dit een positieve wijziging en adviseert de adviesraad positief over de concept verordening Individuele Inkomenstoeslag Twenterand 2025 en de beleidsregels Individuele Inkomens Toeslag.

3.1 *Door intrekking van de Verordening Meedoen gemeente Twenterand, de Beleidsregels Schoolpakket Gemeente Twenterand en de Beleidsregels Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds Gemeente Twenterand krijgen we een transparanter minimabeleid, verminderen we het niet-gebruik en pakken we de overlap aan tussen regelingen.*
Er is een overlap tussen de voorzieningen uit de volgende regelingen:

- Verordening Meedoen gemeente Twenterand;
- Beleidsregels Schoolpakket Gemeente Twenterand;
- Beleidsregels Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds Gemeente Twenterand.

De kans bestaat dat Twenteranders niet weten waar ze moeten zijn of op twee plekken voor hetzelfde een aanvraag indienen.

Door intrekking van de hiervoor genoemde regelingen, het vergroten van de reikwijdte en het ophogen van de bedragen in de nieuwe Verordening individuele inkomenstoeslag Twenterand 2025 (hierna: verordening IIT) en door afspraken te maken met de St. Leergeld Twenterand hebben we nieuw herijkt minimabeleid waardoor alle Twenteranders met een kleine beurs kunnen meedoen aan onze samenleving.

Bovendien verwachten door deze herijking dat het we het niet-gebruik van Twenterandse minimaregelingen verminderen, doordat nu de verordening IIT de centrale regeling wordt voor Twenterandse minima.

2.1/ 3.2 *Met de genoemde wijzigingen voldoen we aan de opdracht uit het Rekenkameronderzoek*

De Rekenkamer West-Twente heeft in 2021 en 2022 onderzoek gedaan naar het minimabeleid in de gemeente Twenterand. Het onderzoek heeft zich toegespitst op de gehele breedte van het minimabeleid. Eén van de belangrijkste bevindingen was dat er overlap was tussen verschillende regelingen. Het gaat dan om het Schoolpakket, het Jeugd- en Volwassenfonds Sport en Cultuur, de Verordening Meedoen gemeente Twenterand en voorzieningen die Stichting Leergeld Twenterand aan jongeren verstrekt. De kans bestaat dat Twenteranders niet weten waar ze moeten zijn of op twee plekken voor hetzelfde een aanvraag indienen.

Dit voorstel lost de overlap op door de Verordening Meedoen gemeente Twenterand, de Beleidsregels Schoolpakket Gemeente Twenterand en de Beleidsregels Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds Gemeente Twenterand in te trekken. Daarnaast wordt de wettelijke verplichte Verordening individuele inkomenstoeslag zodanig opgetuigd dat kinderen en volwassenen kunnen blijven meedoen aan onze samenleving. Bovendien wordt het minimabeleid nu transparanter en verwachten we dat het niet-gebruik van minimaregelingen zal afnemen.

2.2 *Door de aanpassingen in de Individuele Inkomenstoeslag, voldoen we aan de toezegging van de portefeuillehouder aan de Raad in verband met de ingetrokken moties M34-2024 en M35-2024.*
Zoals boven vermeld heeft de portefeuillehouder in de Raadsvergadering van 16 juli 2024 de Raad toegezegd om de strekking van Moties M34-2024 en M35-2024 mee te nemen in de herijking van het minabeleid. Door de verordening IIT te wijzigen op de volgende punten, te weten:

- De hoogte van de verstrekkingen (art. 5)
- De reikwijdte te vergroten van 110 % naar 120 % van de bijstandsnorm

voldoen we aan het toegezegde.

De hoogte van de IIT is als volgt:

a. € 800 voor gehuwden;
b. € 700 voor alleenstaande ouders met inwonend kind tot 21 jaar;
c. € 550 voor alleenstaanden;
d. € 100 per inwonend kind tot 21 jaar.

Er is bewust gekozen voor een nieuwe opzet, verhoging van de toeslag en voor afgeronde bedragen.

Door de nieuwe opzet is de hoogte van de toeslag nu mede afhankelijk van het aantal kinderen. Zo bedraagt de toeslag voor gehuwden zonder kinderen € 800 en de toeslag voor gehuwden met twee kinderen € 1.000. Hiermee wordt onderkend dat naarmate meer kinderen in armoede verkeren de behoefte aan financiële ondersteuning zal toenemen.

Door de ingestelde verhoging (van gemiddeld meer dan € 150) is de indexering voor de komende jaren al geïncorporeerd. Dit betekent dat voor langere tijd kan worden gewerkt met vaste en afgeronde bedragen, dit is makkelijker te communiceren, beter te begrijpen voor inwoners, leidt tot minder verschillen, wijzigingen en berekeningen (dan ten opzichte van het huidige systeem) en daarmee tevens tot vermindering van de administratieve lasten.

De verschillen tussen de verordening IIT uit 2021 en de nieuwe verordening IIT staan in de bijgevoegde was/wordt tabel.

KANTTEKENINGEN

2.1/ 3.1 *De wijzigingen brengen veel voordelen, maar er kleven ook nadelen aan voor Twenteranders*

Voor mensen die nog geen 3 jaar lang op maximaal op 120% van de bijstandsnorm zitten is er mogelijk een nadeel omdat zij geen beroep meer kunnen doen op de Verordening Meedoen gemeente Twenterand. Vooral ouders met kinderen kunnen hier nadeel van ondervinden.

Wel kunnen zij (met hulp van intermediairs) blijvend een beroep doen op een scala van (kind)voorzieningen, zoals St. Urgente Noden, het Nationaal Fonds Kinderhulp, de St. Speelgoedbank, St. Jarige Job, het Armoedefonds, St. Babyspullen en de Voedselbank Twenterand.

Verstrekking van bibliotheekpassen vallen op dit moment onder de Verordening Meedoenregeling. Om de toegang tot nieuws c.q. boeken voor onze Twenteranders te behouden en om invulling te geven aan motie M39-2024 zullen bibliotheekpassen met ingang van 1 januari 2025 vergoed worden uit het Volwassenfonds. Zo kunnen alle Twenteranders met een kleine beurs toegang behouden tot (mainstream) nieuws.

Door de ingestelde verhoging van bedragen (van gemiddeld meer dan € 150) en vergroting van de reikwijdte (de norm wordt nu 120 % in plaats van 110 %) in het kader van de Verordening IIT zijn wij van mening dat de voordelen de mogelijke nadelen overschaduwen en dat we met de voorgestelde wijzigingen een toekomstbestendig en transparant minimabeleid creëren.

UITVOERING

Het hebben van minimaregelingen is belangrijk. De toegankelijkheid, het kunnen bereiken van de doelgroep van deze regelingen evenzeer. Communicatie is hierbij essentieel. Vanuit Meldpunt Geldzorgen en consulenten wordt samen met onze (minima)partners en de adviesraad Sociaal Domein – en integraal waar nodig - gewerkt om de bekendheid, onderlinge samenwerking en verwijsprocessen te verbeteren, zodat de doelgroep optimaal gebruik kan maken van de regeling.

De verordening en beleidsregels IIT worden uitgevoerd door onze inkomensconsulenten en het Meldpunt Geldzorgen. De overige minimavoorzieningen (zoals schoolpakket, fietsen en sport- en

cultuurvoorzieningen) worden uitgevoerd door de St. Leergeld en het Jeugdfonds Sport- en Cultuur en het Volwassenfonds.

FINANCIËN

De kosten worden gedekt uit Zoals hiervoor vermeld, is de insteek van de voorgestelde wijzingen om het geheel budgetneutraal te laten zijn. De extra kosten voor de individuele inkomenstoeslagen kunnen worden gedekt vanuit de vrijgevallen middelen uit de Verordening Meedoen gemeente Twenterand en het schoolpakket (€121.500). De eventuele over- en/of onderschrijdingen worden verrekend met de Reserve Minimabeleid.

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Dit wordt bekend gemaakt via de openbare besluitenlijst.

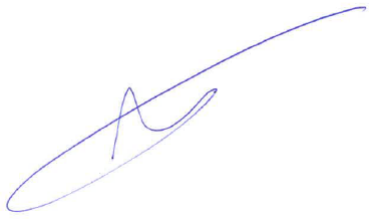
Na de vaststelling van de verordening, wordt deze bekendgemaakt in het digitale Gemeenteblad en op www.overheid.nl geplaatst (door Daadkracht). Het besluit tot het intrekken van de Verordening Meedoen gemeente Twenterand wordt bekendgemaakt in het digitale Gemeenteblad en deze verordening van www.overheid.nl afgehaald.

De Adviesraad Sociaal Domein wordt geïnformeerd over de vaststelling van de verordening.

BIJLAGEN

1 Advies Adviesraad Sociaal Domein
2 Verordening individuele inkomenstoeslag Twenterand 2025
3 Was-wordt tabel oude en nieuwe verordening
4 Raadbesluit
5 Het Rekenkameronderzoek van de Rekenkamer West-Twente 2022
6 De ingetrokken moties M34-2024 en M35-2024

Burgemeester en wethouders van Twenterand

de secretaris,	de burgemeester,
	
P.F.G. Rossen	mr. J.C.F. Broekhuizen